

Brusel 30. května 2022
(OR. fr, en)

9374/22

LIMITE

JAI 700
COPEN 204
DROIPEN 66
ENV 465
CODEC 765

Interinstitucionální spis:
2021/0422(COD)

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. předchozího dokumentu:	9146/22
Č. dok. Komise:	14459/21 + COR 1 + ADD 1 + ADD 2 REV 1 + ADD 3
Předmět:	Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o trestněprávní ochraně životního prostředí a o nahrazení směrnice 2008/99/ES – částečný obecný přístup

a) Úvod

Dne 15. prosince 2021 předložila Komise návrh směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí¹. Uvedené znění po přijetí nahradí směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 týkající se téhož tématu².

¹ COM(2021) 851 final; 14459/21 + COR 1.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 o trestněprávní ochraně životního prostředí (Úř. věst. L 328, 6.12.2008, s. 28).

Cílem návrhu směrnice je zejména stanovit minimální pravidla pro vymezení trestných činů, a to tak, že poměrně rozsáhle aktualizuje a doplňuje seznam trestných činů stanovený ve výše uvedené směrnici z roku 2008 a rovněž poprvé harmonizuje úrovně sankcí v této oblasti.

Část „trestné činy / sankce“ je doplněna částí procesní, jež obnáší ustanovení v oblasti zajišťování a konfiskace, promlčení, prosazování trestního práva v daném prostoru, ochrany osob, které oznamují trestné činy proti životnímu prostředí nebo jsou nápomocny při vyšetřování, či práva dotčené veřejnosti na účast v trestním řízení. V zájmu optimálního provádění jsou pak do znění doplněny články týkající se přidělování finančních zdrojů, odborné přípravy, koordinace dotčených příslušných orgánů v rámci členských států, provádění vnitrostátní strategie v oblasti boje proti výše uvedeným trestným činům či vytvoření účinného nástroje pro shromažďování statistik.

Aby zdůraznilo význam trestněprávní ochrany životního prostředí, uspořádalo předsednictví ve dnech 17. a 18. května v Marseille konferenci, jíž se zúčastnili soudci a státní zástupci, zástupci donucovacích orgánů, diplomaté, odborníci z praxe, úředníci, členové akademické obce a zástupci občanské společnosti z celé Evropské unie.

Na úrovni Rady se od ledna 2022 uskutečnilo celkem devět zasedání příslušných pracovních skupin věnovaných projednávání uvedeného znění; tři z těchto zasedání se konala ve formátu radů pro SVV. Předsednictví se rozhodlo zaměřit diskuze na osm z celkem dvaceti devíti článků znění, konkrétně na články týkající se vymezení trestných činů a články týkající se vymezení sankcí.

Z průběhu posledních zasedání pracovních skupin a z písemné konzultace vyplynulo, že kvalifikovaná většina členských států je toho názoru, že vymezení trestných činů již lze konsolidovat, avšak otázku vymezení příslušných sankcí musí členské státy ještě podrobněji projednat.

Předsednictví tedy předkládá Radě jednak částečný obecný přístup týkající se vymezení trestných činů, jenž má Rada schválit, jednak otázky týkající se vymezení sankcí.

b) Ambiciózní částečný obecný přístup

Částečný obecný přístup předložený ministrům spravedlnosti se zabývá článkem 2 (vyjma vymezení pojmů „oběť“ a „dotčená veřejnost“, které se vztahují k dosud neprojednaným ustanovením) a články 3 a 4 směrnice, jakož i souvisejícími body odůvodnění (viz znění v příloze). Týkají se těchto prvků:

- podmínky protiprávní povahy jednání, tj. nezbytnosti určit povinnost či zákaz, které jsou již v právu v oblasti životního prostředí stanoveny; jedná se o nevyhnutelnou podmínku, neboť zajišťuje, aby trestní právo v oblasti životního prostředí nebylo v rámci příslušných odvětvových předpisů samostatným právem;
- systematické absence beztrestnosti subjektu, jenž je držitelem oprávnění či správního povolení;
- lepšího vymezení objektivní složky jednotlivých trestných činů, jehož součástí jsou zejména:
 - zvláštní pozornost věnovaná trestným činům spočívajícím v realizaci projektů, které jsou nelegální či nebyly povoleny s ohledem na jejich dopad na životní prostředí, dále v oblasti recyklace lodí, znečištění způsobeného loděmi, ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin či právní úpravy invazních nepůvodních druhů vzbuzujících obavy;
 - stanovení hlavních směrů, které mají pomoci útvarům provádějícím vyšetřování a orgánům pověřeným stíháním a rozhodováním při posuzování „podstatné“ povahy škody či „zanedbatelnosti“ množství;
 - určení trestných činů spadajících do kategorie úmyslného jednání a rovněž spáchání z přinejmenším hrubé nedbalosti.

Jednání byla intenzivní a jednotlivé delegace musely zajistit velmi úzkou koordinaci mezi ministerstvy, zejména ministerstvem spravedlnosti, ministerstvem vnitra a ministerstvem životního prostředí. K obsáhlosti diskuzí přispělo i to, že činů, které je třeba kriminalizovat, je mnoho, jsou rozmanité a mají technickou povahu.

Tento částečný obecný přístup pokládá pevnější a spolehlivější základy boje proti trestné činnosti v oblasti životního prostředí. V porovnání se směrnicí z roku 2008 tato částečná dohoda umožňuje:

- zvýšení počtu činů, které je třeba kriminalizovat – směrnice z roku 2008 jich obsahovala osm, stávající dohodnuté znění dvacet. Rozšířil se tak rozsah potírání této trestné činnosti, což v případě potřeby umožní její rozsáhlejší postih;
- zohlednění nových druhů škod na životním prostředí, jako jsou například závažná porušení právních předpisů EU v oblasti chemických látek, nezákonný odběr vody, nezákonný obchod se dřevem nebo nezákonná recyklace znečišťujících lodí. Toto rozšíření je reakcí obavy, které často vyjadřují odborníci na životní prostředí, a přizpůsobuje právní předpisy EU novým environmentálním výzvám;
- propracované podrobné vymezení činů, které je třeba kriminalizovat, přičemž toto vymezení je obsaženo přímo v normativní části směrnice bez odkazů na přílohy, jako tomu bylo v předchozí směrnici z roku 2008. Odborníci z praxe tak budou schopni tyto činy rychleji odhalit a uplatnit příslušné předpisy;
- kriminalizace pokusů o některé z těchto činů, která ve směrnici z roku 2008 chyběla;
- přijetí ustanovení objasňujících průřezové pojmy, jež jsou pro odborníky z praxe nezbytné při prosazování práva, jako je například pojem „podstatná škoda na životním prostředí“.

c) Otázka vymezení sankcí je stále předmětem živých diskuzí

Předsednictví vzalo na vědomí, že pokud jde o vymezení sankcí, členské státy si přejí pokračovat v jednáních. V tomto případě je otázka vymezení ještě důležitější než v případě jiných nástrojů trestního práva hmotného, neboť u každého trestného činu je nutno stanovit porušení konkrétního odvětvového předpisu. Významnou výzvou tedy představuje propojení mezi trestními a správními sankcemi.

Z diskuzí kromě toho vyplynula dvě témata:

- vzhledem k tomu, že některé trestné činy poškozující životní prostředí jsou často výsledkem hrubé nedbalosti, Komise na jedné straně v případě fyzických osob navrhla minimální harmonizaci trestů odnětí svobody, pokud byly trestné činy spáchány z přinejmenším hrubé nedbalosti a pokud způsobily nebo by mohly způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví;
- vzhledem k tomu, že trestné činy poškozující životní prostředí jsou často spáchány právnickou osobou, Komise na druhé straně navrhla mechanismus, jehož prostřednictvím by byly pokuty trestní nebo jiné povahy uloženy právnickým osobám za trestné činy, které spáchaly úmyslně, přesně harmonizovány. Tento mechanismus by byl poprvé použit v rámci evropského nástroje trestního práva hmotného. V dosud přijatých nástrojích je harmonizace omezena na požadavek, aby členské státy stanovily účinné, přiměřené a odrazující sankce.

Tyto otázky byly předmětem intenzivních diskuzí. Vzhledem k tomu, že technické a právní aspekty již byly projednány, předsednictví předkládá ministrům spravedlnosti dvě otázky politické povahy týkající se daného tématu, aby mohlo v návaznosti na směry poskytnuté na tomto zasedání Rady pokračovat v práci.

d) Závěr

S ohledem na výše uvedené skutečnosti se Výbor stálých zástupců vyzývá, aby:

1. potvrdil částečný obecný přístup týkající se článku 2 (vyjma vymezení pojmů „oběť“ a „dotčená veřejnost“, které se vztahují k dosud neprojednaným ustanovením) a článků 3 a 4 směrnice, jakož i souvisejících bodů odůvodnění (viz znění v příloze);
2. doporučil Radě, aby tento částečný obecný přístup schválila;
3. doporučil Radě, aby odpověděla na tyto otázky:
 - a) Jste v případě fyzických osob pro minimální harmonizaci trestů odnětí svobody, pokud byly trestné činy spáchány z přinejmenším hrubé nedbalosti a pokud způsobily nebo by mohly způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví?
 - b) Jste v případě právnických osob pro harmonizaci pokut trestní nebo jiné povahy, pokud právnické osoby tyto trestné činy spáchaly úmyslně? Pokud ano, je pro vás přijatelné stanovit výši uložené pokuty tak, aby odpovídala určitému procentu obrátu dotčené právnické osoby?

[Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o trestněprávní ochraně životního prostředí a o nahrazení směrnice 2008/99/ES

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 83 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru³,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Podle čl. 3 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii (SEU) a článku 191 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) je Unie odhodlána zajišťovat vysokou úroveň ochrany a zlepšování kvality životního prostředí.

³ Úř. věst. C , , s. .

- (2) Unie je i nadále znepokojena nárůstem trestných činů proti životnímu prostředí a jejich účinky, které oslabují účinnost právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí. Tyto trestné činy navíc stále více přesahují hranice členských států, v nichž jsou tyto trestné činy spáchány. Takové trestné činy představují hrozbu pro životní prostředí, a proto vyžadují adekvátní a účinnou reakci.
- (3) Stávající systémy sankcí podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/99/ES⁴ a odvětvového práva v oblasti životního prostředí nejsou ve všech oblastech environmentální politiky dostatečné k dosažení souladu s právem Unie týkajícím se ochrany životního prostředí. Dodržování předpisů by mělo být posíleno dostupností trestních sankcí, jež ve srovnání se správními sankcemi vyjadřují společenský nesouhlas kvalitativně jiné povahy.
- (4) Je třeba zlepšit účinné vyšetřování a stíhání trestných činů proti životnímu prostředí a rozhodování o nich. Seznam trestných činů proti životnímu prostředí, které byly stanoveny ve směrnici 2008/99/ES, by měl být revidován a měly by být doplněny další kategorie trestných činů založených na nejzávažnějších porušeních právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí. Měla by být posílena ustanovení o sankcích s cílem zvýšit jejich odrazující účinek, jakož i řetězec prosazování práva odpovědný za odhalování, vyšetřování a stíhání trestných činů proti životnímu prostředí a rozhodování o nich.
- (5) Členské státy by měly kriminalizovat kategorie trestných činů, stanovit přesnější definice kategorií trestných činů a zajistit harmonizaci druhů a výše sankcí.

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 o trestněprávní ochraně životního prostředí (Úř. věst. L 328, 6.12.2008, s. 28).

- (6) Členské státy by měly ve svých vnitrostátních právních předpisech stanovit trestní sankce za závažná porušení ustanovení práva Unie týkajících se ochrany životního prostředí. V rámci společné rybářské politiky stanoví právo Unie komplexní soubor pravidel pro kontrolu a prosazování práva podle nařízení (ES) č. 1224/2009⁵ a nařízení (ES) č. 1005/2008 v případě závažných porušení předpisů, včetně porušení předpisů, která poškozují mořské prostředí. V rámci tohoto systému mají členské státy možnost volby mezi systémy správních a/nebo trestních sankcí. V souladu se sdělením Komise o Zelené dohodě pro Evropu⁶ a strategií EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030⁷ by určité úmyslné protiprávní jednání, na něž se vztahuje nařízení (ES) č. 1224/2009 a nařízení (ES) č. 1005/2008⁸, mělo být stanoveno jako trestný čin.]

⁵ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 404/2011 ze dne 8. dubna 2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1224/2009 o zavedení kontrolního režimu Společenství k zajištění dodržování pravidel společné rybářské politiky (Úř. věst. L 112, 30.4.2011, s. 1).

⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Zelená dohoda pro Evropu (COM(2019) 640 final).

⁷ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 – Navrácení přírody do našeho života (COM(2020) 380 final).

⁸ Nařízení Rady (ES) č. 1005/2008 ze dne 29. září 2008, kterým se zavádí systém Společenství pro předcházení, potírání a odstranění nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu, mění nařízení (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1936/2001 a (ES) č. 601/2004 a zrušují nařízení (ES) č. 1093/94 a (ES) č. 1447/1999 (Úř. věst. L 286, 29.10.2008, s. 1).

- (7) Aby jednání představovalo trestný čin proti životnímu prostředí podle této směrnice, mělo by být protiprávní podle práva Unie, **které sleduje jeden z cílů politiky Unie v oblasti životního prostředí a které bylo přijato zejména na základě článků 91, 114, 168 nebo 192 Smlouvy o fungování EU, nebo podle vnitrostátních právních a správních předpisů nebo rozhodnutí, kterými se uvedené právo Unie provádí.** Mělo by být definováno jednání, které představuje každou kategorii trestných činů, a v příslušném případě by měla být stanovena prahová hodnota, kterou je třeba splnit, aby bylo jednání považováno za trestný čin. Takové jednání by mělo být považováno za trestný čin, je-li spácháno úmyslně a v některých případech i tehdy, je-li spácháno **přínejmenším z hrubé nedbalosti.** Protiprávní jednání, které způsobí smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatnou škodu nebo značné riziko podstatné škody na životním prostředí nebo které je jinak považováno za zvláště škodlivé pro životní prostředí, **by mělo představovat [...] trestný čin, je-li spácháno přínejmenším z hrubé nedbalosti. Tato směrnice nevyžaduje zavedení pojmu „přínejmenším hrubá nedbalost“ pro každý znak trestného činu, jako je držení, prodej nebo nabízení k prodeji, uvádění na trh a podobné znaky. V těchto případech mohou členské státy omezit trestní odpovědnost na případy, kdy se pojem „přínejmenším hrubá nedbalost“ týká určitých znaků trestného činu, jako je status ochrany, zanedbatelné množství nebo pravděpodobnost, že čin způsobí podstatné zhoršení či škodu.** Členské státy mají i nadále možnost přijmout nebo zachovat přísnější trestněprávní předpisy v této oblasti. **Není-li v této směrnici výslovně stanoveno jinak, měly by být pojmy použité v této směrnici vykládány ve smyslu příslušných právních aktů a konkrétně použitelné na dané jednání, jsou-li v těchto aktech definovány.** Touto směrnicí není dotčena povinnost ctít základní práva a právní zásady zakotvené v článku 6 Smlouvy o EU, včetně zásady *nullum crimen, nulla poena sine lege*.

- (8) Za protiprávní se považuje i takové jednání, k němuž sice bylo uděleno oprávnění příslušného orgánu členského státu, avšak toto oprávnění bylo získáno **mimo jiné** na základě podvodného nebo korupčního jednání, vydírání či nátlaku. **Držení takového oprávnění totiž nevylučuje trestní odpovědnost jeho držitele, pokud je toto oprávnění protiprávní a držitel o této protiprávnosti věděl nebo o ní nemohl nevědět. Kromě toho, pokud je oprávnění vyžadováno, skutečnost, že je toto oprávnění v souladu se zákonem, nebrání trestnímu řízení proti držiteli oprávnění, který neplní všechny konkrétní povinnosti z něj vyplývající, nebo jiné relevantní právní povinnosti, na které se oprávnění nevztahuje.**
- (8a) Kromě toho by provozovatelé měli podniknout nezbytné kroky k dosažení souladu s právními a správními předpisy týkajícími se ochrany životního prostředí platnými při výkonu příslušné činnosti, včetně dodržování svých povinností, stanovených v platných právních předpisech EU a vnitrostátních právních předpisech, v postupech týkajících se změn nebo aktualizací stávajících oprávnění.
- (9) Životní prostředí by mělo být chráněno v širokém smyslu, jak je stanoveno v čl. 3 odst. 3 Smlouvy o EU a v článku 191 Smlouvy o fungování EU, a ochrana by měla zahrnovat všechny přírodní zdroje – ovzduší, vodu, půdu, volně žijící živočichy a planě rostoucí rostliny včetně stanovišť – jakož i služby poskytované přírodními zdroji. **Některé trestné činy v této směrnici zahrnují kvalitativní prahovou hodnotu, která vyžaduje, aby jednání způsobilo smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob nebo podstatné zhoršení kvality ovzduší, vody či půdy nebo podstatnou škodu na živočišných či rostlinách. Vzhledem k tomu, že takové škody či zhoršení mohou mít za následek poškození biologické rozmanitosti a ekosystémových služeb, měla by být kvalitativní prahová hodnota chápána v širším smyslu, včetně případného podstatného poškození fauny a flóry, stanovišť a služeb poskytovaných přírodními zdroji.**

(9a) Kromě jiných trestných činů definuje tato směrnice trestný čin týkající se uvedení na trh výrobku v rozporu se zákazem nebo jiným požadavkem zaměřeným na ochranu životního prostředí, jehož použití vede k vypouštění, emisím nebo uvolňování materiálů nebo látek nebo ionizujícího záření do ovzduší, půdy nebo vody v takovém množství, které způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách v důsledku používání výrobku ve větším měřítku. V této souvislosti se používáním ve větším měřítku rozumí kombinovaný účinek používání výrobku více uživateli bez ohledu na jejich počet, pokud trestný čin způsobuje nebo může způsobit škody na životním prostředí nebo lidském zdraví.

[(10) Urychlení změny klimatu, úbytek biologické rozmanitosti a zhoršování životního prostředí spolu s hmatatelnými příklady jejich ničivých účinků vedly k tomu, že ekologická transformace byla uznána jakožto určující cíl naší doby a otázka mezigenerační spravedlnosti. Budou-li se tedy právní předpisy Unie, na něž se vztahuje tato směrnice, vyvíjet, měla by se tato směrnice vztahovat i na veškeré aktualizované nebo pozměněné právní předpisy Unie spadající do oblasti působnosti trestných činů vymezených touto směrnicí, pokud povinnosti podle práva Unie zůstávají v podstatě beze změny. Pokud však nové právní nástroje zakážou nové jednání poškozující životní prostředí, měla by být tato směrnice změněna tak, aby do kategorií trestných činů doplnila také nová závažná porušení práva Unie v oblasti životního prostředí.]

- (11) Kvalitativní a kvantitativní prahové hodnoty použité k vymezení trestných činů proti životnímu prostředí by měly být vyjasněny poskytnutím nevyčerpávajícího seznamu okolností, které by měly být v **relevantních případech** zohledněny při posuzování těchto prahových hodnot orgány, které trestné činy vyšetřují, stíhají a rozhodují o nich. To by mělo podpořit soudržné uplatňování směrnice a účinnější boj proti trestným činům proti životnímu prostředí a zajistit právní jistotu. Tyto prahové hodnoty nebo jejich uplatňování by však neměly nadměrně ztěžovat vyšetřování či stíhání trestných činů nebo rozhodování o nich.
- (11a) **Pokud protiprávní jednání stanovené v této směrnici, které bylo spácháno úmyslně, způsobí smrt osoby, měl by být tento úmysl vykládán v souladu s vnitrostátními právními předpisy. Pro účely této směrnice by proto mohlo být chápáno jako úmysl způsobit smrt nebo by se mohlo vztahovat i na situace, kdy pachatel jednal nebo se zdržel jednání dobrovolně a v rozporu s určitou povinností, aniž by však chtěl způsobit smrt jakékoli osoby nebo přijal takovou možnost, k níž přesto došlo. Stejná logika se použije v případě, že protiprávní jednání stanovené v této směrnici, které bylo spácháno úmyslně, způsobí těžkou újmu na zdraví osob.**
- (11b) **Pokud jde o trestné činy uvedené v této směrnici, měl by být pojem „přinejmenším hrubá nedbalost“ vykládán v souladu s vnitrostátním právem.**

- [(12) Při trestních a soudních řízeních by měla být náležitě zohledněna účast organizovaných zločineckých skupin působících způsobem, který má negativní dopad na životní prostředí. Trestní řízení by se měla zabývat korupcí, praním peněz, počítačovou trestnou činností a podvody týkajícími se dokladů a – v souvislosti s podnikatelskou činností – záměrem pachatele maximalizovat zisk nebo ušetřit výdaje, pokud k těmto jednáním dojde v souvislosti s trestnou činností proti životnímu prostředí. Tyto formy trestné činnosti jsou často propojeny s formami závažné trestné činnosti proti životnímu prostředí, a proto by se s nimi nemělo zacházet izolovaně. V tomto ohledu je obzvláště znepokojivé, že některé trestné činy proti životnímu prostředí jsou páčány za tolerance či s aktivní podporou příslušných správních orgánů nebo úředníků vykonávajících svou veřejnou funkci. V některých případech může jít i o formu korupce. Příkladem takového chování je přehlížení porušování právních předpisů na ochranu životního prostředí či jejich zamlčování po inspekcích, záměrné opomíjení inspekcí nebo kontrol, například pokud jde o to, zda držitel povolení dodržuje příslušné podmínky, usnesení nebo hlasování ve prospěch udělení nezákonných oprávnění nebo vydávání falešných či nepravdivých hlášení.]
- (13) Trestný by měl být rovněž návod k úmyslně spáchaným trestným činům a pomoc při nich. Trestným činem by měl být rovněž úmyslný pokus spáchat trestný čin, který způsobí smrt nebo těžkou újmu na zdraví osoby, způsobí nebo může způsobit podstatnou škodu na životním prostředí nebo je jinak považován za zvlášť škodlivý.
- [(14) Sankce za trestné činy by měly být účinné, odrazující a přiměřené. Za tímto účelem by měly být pro fyzické osoby stanoveny minimální horní hranice trestu odnětí svobody. Doplňkové sankce jsou často považovány za účinnější než finanční sankce, zejména pro právnické osoby. V trestním řízení by proto měly být k dispozici další sankce nebo opatření. Ty by měly zahrnovat povinnost obnovit stav životního prostředí, vyloučení z přístupu k veřejnému financování včetně nabídkových řízení, grantů a koncesí a odejmutí povolení a oprávnění. Tím není dotčena diskreční pravomoc soudců nebo soudů v trestním řízení ukládat v jednotlivých případech přiměřené sankce.

- (15) Pokud tak stanoví vnitrostátní právní předpisy, měly by být za trestné činy proti životnímu prostředí podle této směrnice trestně odpovědné rovněž právnické osoby. Členské státy, jejichž vnitrostátní právní předpisy nestanoví trestní odpovědnost právnických osob, by měly zajistit, aby jejich systémy správních sankcí stanovily účinné, odrazující a přiměřené druhy a úrovně sankcí dle této směrnice za účelem dosažení jejích cílů. V zájmu zajištění odrazujícího účinku uložené sankce by měla být zohledněna finanční situace právnických osob.
- (16) Další sbližování a účinnost úrovně sankcí ukládaných v praxi by měly být podpořeny společným stanovením přitěžujících okolností, které odrážejí závažnost spáchaného trestného činu. Pokud došlo k úmrtí nebo těžké újmě na zdraví osob a pokud tyto skutečnosti již nepředstavují zakládající znaky trestného činu, lze je považovat za přitěžující okolnosti. Stejně tak pokud trestný čin proti životnímu prostředí způsobí podstatné a nevratné nebo dlouhodobé poškození celého ekosystému, mělo by se z důvodu jeho závažnosti jednat o přitěžující okolnost, a to i v případech srovnatelných s ekocidou. Vzhledem k tomu, že významnou motivací pro pachatele trestných činů jsou nezákonné zisky, jichž lze prostřednictvím trestné činnosti proti životnímu prostředí dosáhnout, nebo výdaje, kterým tak lze zabránit, měly by být při určování vhodné úrovně sankcí v jednotlivých případech tyto zisky nebo výdaje zohledněny.
- (17) Jsou-li trestné činy trvalé povahy, měly by být co nejdříve ukončeny. Pokud pachatelé dosáhli finančních zisků, měly by být tyto zisky zkonfiskovány.

- (18) Touto směrnicí nejsou dotčena obecná pravidla a zásady vnitrostátního trestního práva týkající se uplatňování a výkonu trestů podle konkrétních okolností v každém jednotlivém případě.
- (19) Členské státy by měly stanovit pravidla týkající se promlčecích dob nezbytných k tomu, aby mohly účinně bojovat proti trestným činům proti životnímu prostředí, aniž jsou dotčena vnitrostátní pravidla, která nestanoví promlčecí doby pro vyšetřování, stíhání a prosazování práva.
- (20) Povinnosti stanovené v této směrnici, pokud jde o stanovení trestních sankcí, by neměly členské státy zprostit povinnosti stanovit ve vnitrostátním právu správní sankce a jiná opatření za porušení právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí.
- (21) Členské státy by měly jasně vymezit rozsah prosazování správního a trestního práva s ohledem na trestné činy proti životnímu prostředí vymezené svým vnitrostátním právem. Při uplatňování vnitrostátních právních předpisů, kterými se provádí tato směrnice, by členské státy měly zajistit, aby se ukládání trestních sankcí a správních sankcí řídilo zásadami Listiny základních práv Evropské unie, včetně zákazu *ne bis in idem*.

- (22) Kromě toho by soudní a správní orgány v členských státech měly mít k dispozici řadu trestních sankcí a dalších opatření k řešení různých druhů trestné činnosti odpovídajícím a účinným způsobem.
- (23) Zejména s ohledem na mobilitu pachatelů protiprávního jednání, na něž se vztahuje tato směrnice, a na přeshraniční povahu trestných činů a možnost přeshraničního vyšetřování by členské státy měly stanovit soudní příslušnost pro účinný boj proti tomuto jednání.
- (24) Trestné činy proti životnímu prostředí poškozují přírodu a společnost. Hlášením porušení právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí vykonávají lidé službu veřejného zájmu, hrají klíčovou úlohu při odhalování a prevenci těchto porušení, a zajišťují tak dobré životní podmínky celé společnosti. O ohrožení nebo poškození veřejného zájmu a životního prostředí se často jako první dozvědí osoby, které jsou s příslušnou organizací v kontaktu v rámci svých pracovních činností. Osoby, které nesrovnalosti oznámí, se označují jako oznamovatelé porušení. Potenciální oznamovatele porušení však často od oznámení jejich obav nebo podezření odradí strach z odvetných opatření. Tyto osoby by měly požívat vyvážené a účinné ochrany oznamovatelů porušení stanovené ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937⁹.
- (25) Cennými informacemi týkajícími se potenciálních trestných činů proti životnímu prostředí mohou disponovat i jiné osoby. Může jít o členy dotčené komunity nebo obecně o občany, kteří se aktivně podílejí na ochraně životního prostředí. Osobám, které oznamují trestné činy proti životnímu prostředí, jakož i osobám, které spolupracují při vymáhání těchto trestných činů, by měla být v souvislosti s trestním řízením poskytnuta nezbytná podpora a pomoc, aby kvůli své spolupráci nebyly znevýhodněny, ale naopak mohly těžit z podpory a asistence. Tyto osoby by rovněž měly být chráněny před obtěžováním nebo nepatřičným stíháním z důvodu oznámení trestných činů tohoto typu nebo spolupráce v trestním řízení.

⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (Úř. věst. L 305/17).

- (26) Vzhledem k tomu, že příroda nemůže sama vystupovat jako oběť v trestním řízení, měla by mít osoba z řad dotčené veřejnosti, jak je definována v této směrnici, s přihlédnutím k čl. 2 odst. 5 a čl. 9 odst. 3 Aarhuské úmluvy¹⁰, pro účely účinného prosazování práva možnost jednat jménem životního prostředí jakožto veřejného statku v rámci právního rámce členských států a s výhradou příslušných procesních pravidel.
- (27) Překážky pro účinnou prevenci a trestání trestných činů proti životnímu prostředí představuje nedostatek zdrojů a donucovacích pravomocí pro vnitrostátní orgány, které odhalují, vyšetřují a stíhají trestné činy proti životnímu prostředí nebo o nich rozhodují. Nedostatek zdrojů může zejména zabránit orgánům v tom, aby vůbec podnikly jakékoli kroky, nebo omezit jejich donucovací opatření a umožnit pachatelům, aby se vyhnuli odpovědnosti nebo aby byli potrestáni takovou sankcí, která neodpovídá závažnosti trestného činu. V oblasti zdrojů a donucovacích pravomocí by proto měla být stanovena minimální kritéria.
- (28) Účinné fungování řetězce prosazování práva závisí na řadě odborných dovedností. Vzhledem k tomu, že složitost problémů, které představují trestné činy proti životnímu prostředí, a technická povaha těchto trestných činů vyžadují multidisciplinární přístup, je nezbytná vysoká úroveň právních znalostí, technických odborných znalostí, jakož i vysoká úroveň odborné přípravy a specializace v rámci všech příslušných orgánů. Členské státy by měly poskytovat odbornou přípravu odpovídající funkci osob, které odhalují, vyšetřují a stíhají trestnou činnost proti životnímu prostředí nebo o ní rozhodují. Aby se maximalizovala profesionalita a účinnost řetězce prosazování práva, měly by členské státy rovněž zvážit přidělení specializovaných vyšetřovacích jednotek, státních zástupců a trestních soudců k řešení trestních případů týkajících se životního prostředí. Obecné trestní soudy by mohly zřídit specializované senáty soudců. Všem příslušným donucovacím orgánům by měly být zpřístupněny technické odborné znalosti.

¹⁰ Úmluva Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů (EHK ONS) o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí.

- (29) V zájmu zajištění úspěšného prosazování práva by členské státy měly pro vyšetřování trestných činů proti životnímu prostředí zpřístupnit účinné vyšetřovací nástroje, jako jsou ty, které jejich vnitrostátní právní předpisy využívají pro boj proti organizované trestné činnosti nebo jiné závažné trestné činnosti. Tyto nástroje by měly mimo jiné zahrnovat odposlech komunikace, skryté sledování včetně elektronického sledování, sledování zásilek, bankovních účtů a další nástroje finančního vyšetřování. Tyto nástroje by měly být uplatňovány v souladu se zásadou proporcionality a při plném dodržování Listiny základních práv Evropské unie. V souladu s vnitrostátním právem by použití těchto vyšetřovacích nástrojů měla odůvodnit povaha a závažnost vyšetřovaných trestných činů. Je nutno dodržovat právo na ochranu osobních údajů.
- (30) V zájmu zajištění účinného, integrovaného a soudržného systému prosazování práva, který zahrnuje správní, občanskoprávní a trestněprávní opatření, by členské státy měly organizovat vnitřní spolupráci a komunikaci mezi všemi aktéry v řetězcích vymáhání správního a trestního práva a mezi represivními a nápravnými sankčními subjekty. V souladu s platnými pravidly by členské státy měly rovněž spolupracovat prostřednictvím agentur EU, zejména Eurojustu a Europolu, jakož i se subjekty EU, včetně Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) a Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF), v jejich příslušných oblastech působnosti.
- (31) V zájmu zajištění soudržného přístupu k boji proti trestným činům proti životnímu prostředí by členské státy měly přijmout, zveřejnit a pravidelně přezkoumávat vnitrostátní strategii boje proti trestné činnosti proti životnímu prostředí a stanovit cíle, priority a odpovídající potřebná opatření a zdroje.

- (32) Pro účinné řešení trestných činů uvedených v této směrnici je nezbytné, aby příslušné orgány v členských státech shromažďovaly přesné, konzistentní a srovnatelné údaje o rozsahu a vývoji trestných činů proti životnímu prostředí a o úsilí v boji proti nim a jeho výsledcích. Tyto údaje by měly být použity k vypracování statistik, které slouží k operativnímu a strategickému plánování činností v oblasti prosazování práva, jakož i k poskytování informací občanům. Členské státy by měly shromažďovat příslušné statistické údaje o trestných činech proti životnímu prostředí a podávat o nich zprávy Komisi. Komise by měla výsledky na základě údajů předaných členskými státy pravidelně posuzovat a zveřejňovat.
- (33) Statistické údaje shromážděné podle této směrnice o trestných činech proti životnímu prostředí by měly být mezi členskými státy srovnatelné a jejich sběr by měl probíhat na základě společných minimálních norem. Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení této směrnice by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci ke stanovení standardního formátu pro předávání statistických údajů. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011¹¹.
- (34) Povinnostmi podle této směrnice není dotčeno právo Unie týkající se procesních práv v trestním řízení. Při provádění této směrnice by členské státy měly zajistit dodržování procesních práv podezřelých nebo obviněných osob v trestním řízení.

¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (35) Alternativy – vymažte jednu možnost podle volby Irska:

[*neúčast:*] V souladu s články 1 a 2 a čl. 4a odst. 1 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného k Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Irsko neúčastní přijímání této směrnice a tato směrnice pro ně není závazná ani použitelná. NEBO

[*účast:*] V souladu s článkem 3 a čl. 4a odst. 1 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, oznámilo Irsko [dopisem ze dne ...] své přání účastnit se přijímání a používání této směrnice.]

- (37) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/35/ES¹² byla doplněna směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/123/ES¹³ s ustanoveními o trestných činech a sankcích za vypouštění znečišťujících látek z lodí. Tyto trestné činy a tresty by měly spadat do oblasti působnosti této směrnice. V případě členských států účastnících se této směrnice by proto měla být směrnice 2009/123/ES odpovídajícím způsobem nahrazena. **Z důvodu jednotnosti a vzhledem k tomu, že [některé] členské státy budou nadále vázány směrnicí 2009/123/ES, je však nezbytné nadále odkazovat na směrnici 2005/35/ES a na směrnici 2009/123/ES, kterou se uvedená směrnice mění, pokud jde o trestné činy související s vypouštěním znečišťujících látek z lodí.**

- [(38) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a Smlouvě o fungování EU, se Dánsko neúčastní přijímání této směrnice a tato směrnice pro ně není závazná ani použitelná.

¹² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/35/ES ze dne 7. září 2005 o znečištění z lodí a o zavedení sankcí za protiprávní jednání (Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 11).

¹³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/123/ES ze dne 21. října 2009, kterou se mění směrnice 2005/35/ES o znečištění z lodí a o zavedení sankcí za protiprávní jednání (Úř. věst. L 280, 27.10.2009, s. 52).

- (39) Jelikož cílů této směrnice, totiž zajištění společných definic trestných činů proti životnímu prostředí a dostupnosti účinných, odrazujících a přiměřených trestních sankcí za závažné trestné činy proti životnímu prostředí, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich, z důvodu rozsahu a účinků této směrnice, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o EU. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné k dosažení tohoto cíle.
- (40) Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady uznané zejména Listinou základních práv Evropské unie, včetně ochrany osobních údajů, svobody projevu a informací, svobody podnikání, práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces, presumpce neviny a práva na obhajobu, zásad zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů a práva nebýt dvakrát trestně stíhán nebo trestán za stejný trestný čin. Tato směrnice má zajistit plné dodržování těchto práv a zásad a měla by být prováděna v souladu s nimi,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Předmět

Tato směrnice stanoví minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů a sankcí za účelem účinnější ochrany životního prostředí.]

Článek 2

Definice

1. Pojmy použité v této směrnici pro účely vymezení trestných činů uvedených v čl. 3 odst. 2 a 3 se v příslušných případech vykládají v souladu s definicemi vymezenými v právních aktech uvedených v čl. 3 odst. 1 písm. a) nebo b).

2. Pro účely této směrnice se dále použijí tyto definice:

1) [...]

[...]

2) [...] ¹⁴[...] ¹⁵[...]

a) [...] „právní osobou“ se rozumí jakýkoli právní subjekt, jemuž takový status náleží podle použitelného vnitrostátního práva, kromě států nebo veřejných subjektů při výkonu státní moci a veřejných mezinárodních organizací;

[4) „dotčenou veřejností“ se rozumí osoby, které jsou nebo by mohly být dotčeny trestnými činy uvedenými v člancích 3 nebo 4. Pro účely této definice se předpokládá, že osoby, které mají na této věci dostatečný zájem nebo namítají porušování práva, jakož i nevládní organizace podporující ochranu životního prostředí a splňující přiměřené požadavky vnitrostátních právních předpisů, mají na této věci zájem;

5) „obětí“ se rozumí oběť ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU¹⁶.]

¹⁴ [...]

¹⁵ [...]

¹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 57).

Článek 3
Trestné činy

1. **Členské státy zajistí, aby jednání uvedená v odstavcích 2 a 3 představovala trestné činy, pokud jsou protiprávní.**

Pro účely této směrnice se „protiprávním“ jednáním rozumí jednání porušující:

- a) právo Unie, které sleduje jeden z cílů politiky Unie v oblasti životního prostředí, jak je stanoveno v čl. 191 odst. 1 SFEU;**
- b) právní nebo správní předpis členského státu nebo rozhodnutí příslušného orgánu členského státu, kterými se provádí právo Unie uvedené v písmenu a).**

2. [...] **Členské státy zajistí, aby následující jednání představovala trestný čin, pokud jsou [...] spáchána úmyslně:**

- a) vypouštění, emise nebo uvolňování materiálů nebo látek nebo ionizujícího záření do ovzduší, půdy nebo vody v takovém množství, které způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách;
- b) **uvedení na trh výrobku v rozporu se zákazem nebo jiným požadavkem zaměřeným na ochranu životního prostředí, jehož použití vede k vypouštění, emisím nebo uvolňování materiálů nebo látek nebo ionizujícího záření do ovzduší, půdy nebo vody v takovém množství, které [...] způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách v důsledku používání výrobku ve větším měřítku;**

- c) výroba, uvádění nebo **dodávání** na trh, **dovoz**, **vývoz** nebo používání látek samotných, obsažených ve směsích nebo v předmětech, včetně jejich začlenění do předmětů, pokud:
- i) je toto [...] **jednání** omezeno podle hlavy VIII a přílohy XVII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006¹⁷; nebo
 - ii) je toto [...] **jednání** zakázáno podle hlavy VII nařízení (ES) č. 1907/2006; nebo
 - iii) toto [...] **jednání** nesplňuje požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009¹⁸; nebo
 - iv) toto [...] **jednání** nesplňuje požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 528/2012¹⁹; nebo

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Úř. věst. L 396, 30.12.2006, s. 1).

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Úř. věst. L 309, 24.11.2009, s. 1).

¹⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 528/2012 ze dne 22. května 2012 o dodávání biocidních přípravků na trh a jejich používání (Úř. věst. L 167, 27.6.2012, s. 1).

v) toto [...] **jednání** spadá do oblasti působnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008²⁰; nebo

vi) je toto [...] **jednání** zakázáno podle přílohy I nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1021²¹

a způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách;

ca) výroba, používání, skladování, dovoz nebo vývoz rtuti, sloučenin rtuti a směsí rtuti a výrobků s přidanou rtutí v rozporu s požadavky stanovenými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852, které způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách;

d) v případě oznamovatele, jak je definován v čl. 1 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU²², provádění záměrů uvedených v čl. 1 odst. 2 písm. a) a čl. 4 odst. 1 a 2 a stanovených v příloze I nebo II uvedené směrnice [...] ²³ bez povolení [...], které způsobuje nebo může způsobit podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či [...] stavu vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách;

²⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006 (Úř. věst. L 353, 31.12.2008, s. 1).

²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1021 ze dne 20. června 2019 o perzistentních organických znečišťujících látkách (Úř. věst. L 169, 25.6.2019, s. 45).

²² **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 26, 28.1.2012, s. 1).**

²³ [...]

- e) sběr, přeprava, zpracovávání nebo odstraňování odpadů, provozní dohled nad těmito postupy a následná péče o zařízení pro odstraňování, včetně úkonů, jež přebírají obchodníci nebo zprostředkovatelé (nakládání s odpady), pokud se [...] **takové** jednání:
- i) týká nebezpečného odpadu, jak je definován v čl. 3 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES²⁴, a **týká se** množství jiného než zanedbatelného;
 - ii) týká jiných odpadů, než jsou odpady uvedené v bodě i), a způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách;
- f) přeprava odpadu ve smyslu čl. 2 odst. 35 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006²⁵, pokud se taková přeprava **týká** [...] množství jiného než zanedbatelného, ať již je provedena jednorázově nebo v několika zásilkách, které spolu zřejmě souvisejí;
- g) **v případě majitele lodi, jak je definován v čl. 3 odst. 1 bodě 14 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 1257/2013²⁶, pokud se na loď vztahuje uvedené nařízení, recyklace lodí [...]²⁷, nejsou-li splněny požadavky uvedené v čl. 6 odst. 2 písm. a) uvedeného nařízení, které ukládají zajištění recyklace v zařízeních na recyklaci lodí a které jsou zařazeny na evropském seznamu podle článku 16 uvedeného nařízení;**

²⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).

²⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů (Úř. věst. L 190, 12.7.2006, s. 1).

²⁶ **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1257/2013 ze dne 20. listopadu 2013 o recyklaci lodí a o změně nařízení (ES) č. 1013/2006 a směrnice 2009/16/ES (Úř. věst. L 330, 10.12.2013, s. 1).**

²⁷ [...]

- h) vypouštění znečišťujících látek z lodí podle čl. 4 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/35/ES²⁸ [...] v jakékoli z oblastí uvedených v čl. 3 odst. 1 uvedené směrnice, **pokud se na loď vztahuje čl. 3 odst. 2 uvedené směrnice. Tento odstavec se nevztahuje na situace popsané v [...] článku 5 uvedené směrnice. Tento odstavec [...] se nevztahuje ani na méně závažné případy, kdy spáchaný čin [...] nezpůsobuje zhoršení kvality vody, ledaže ke zhoršení kvality vody dojde v důsledku opakovaných méně závažných případů[...], které by jednotlivě takové zhoršení nezpůsobily;**

²⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/35/ES ze dne 7. září 2005 o znečištění z lodí a o zavedení sankcí za protiprávní jednání (Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 11).

- i) [...] provozování nebo **uzavření** [...] zařízení, ve kterém je prováděna nebezpečná činnost nebo v němž se skladují nebo používají nebezpečné látky [...] nebo [...] **směsi, pokud toto jednání a tato nebezpečná činnost, látka nebo směs spadá** [...] do oblasti působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU²⁹ [...], **nebo** směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU³⁰ [...] ³¹, a **pokud toto jednání** [...] způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách; *[Pokud bude před touto směrnicí přijata směrnice, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) a směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů, nahradí se bod i) trestným činem v oblasti působnosti uvedené směrnice.]*
- ia) instalace, provozování nebo demontáž zařízení, pokud takové jednání a takové zařízení spadá do působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2013/30³² a pokud toto jednání způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob nebo podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách;

²⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU ze dne 4. července 2012 o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek a o změně a následném zrušení směrnice Rady 96/82/ES (Úř. věst. L 197, 24.7.2012, s. 1).

³⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) (Úř. věst. L 334, 17.12.2010, s. 17).

³¹ [...]

³² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/30/EU ze dne 12. června 2013 o bezpečnosti činností v odvětví ropy a zemního plynu v moři a o změně směrnice 2004/35/ES (Úř. věst. L 178, 28.6.2013, s. 66).

- j) výroba, produkce, zpracování, manipulace, použití, držení, skladování, přeprava, dovoz, vývoz nebo ukládání radioaktivního materiálu **nebo látek, pokud takové jednání a takové materiály či látky spadají** [...] do oblasti působnosti směrnice Rady 2013/59/Euratom³³[...] **nebo** směrnice Rady 2014/87/Euratom³⁴ [...]³⁵, a v případě, že takové jednání [...] způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách;
- k) odběr povrchové nebo podzemní vody **ve smyslu směrnice 2000/60/ES**³⁶, který způsobuje nebo může způsobit podstatné zhoršení ekologického stavu nebo potenciálu útvarů povrchových vod nebo kvantitativního stavu útvarů podzemních vod;
- l) usmrcování, ničení, odebrání, držení, prodej nebo nabízení k prodeji jedince či jedinců druhů volně žijících živočichů nebo planě rostoucích rostlin uvedených v přílohách IV [...] **nebo V** (pokud se na druhy v příloze V vztahují stejná opatření jako na druhy uvedené v příloze IV) směrnice Rady 92/43/EHS³⁷ a druhů uvedených v článku 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES³⁸, kromě případů, kdy se toto jednání týká zanedbatelného množství jedinců těchto druhů;

³³ Směrnice Rady 2013/59/Euratom ze dne 5. prosince 2013, kterou se stanoví základní bezpečnostní standardy ochrany před nebezpečím vystavení ionizujícímu záření a zrušují se směrnice 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom a 2003/122/Euratom (Úř. věst. L 13, 17.1.2014, s. 1–73).

³⁴ Směrnice Rady 2014/87/Euratom ze dne 8. července 2014, kterou se mění směrnice 2009/71/Euratom, kterou se stanoví rámec Společenství pro jadernou bezpečnost jaderných zařízení (Úř. věst. L 219, 25.7.2014, s. 42–52).

³⁵ [...]

³⁶ **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1–73).**

³⁷ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7–50).

³⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7–25).

- m) obchodování s jedinci druhů volně žijících živočichů nebo planě rostoucích rostlin nebo s jejich částmi nebo odvozeninami uvedenými v přílohách A a B nařízení Rady (ES) č. 338/97³⁹, kromě případů, kdy se toto jednání týká zanedbatelného množství jedinců těchto druhů;
- n) uvádění [...] nezákonně vytěženého dřeva nebo dřevařských výrobků z **tohoto dřeva, v rozporu se zákazy a povinnostmi stanovenými v čl. 4 odst. 1** [...] nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 995/2010⁴⁰, na trh Unie, kromě případů, kdy se toto jednání týká zanedbatelného množství dřeva nebo dřevařských výrobků;
[Pokud bude dříve než tato směrnice přijato nařízení o dodávání některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů na trh Unie a o vývozu těchto komodit a produktů z Unie a o zrušení nařízení (EU) č. 995/2010, bude písmeno n) nahrazeno trestným činem spadajícím do oblasti působnosti článku 3 uvedeného nařízení.]
- o) každé jednání, které způsobí poškození stanoviště **nebo rušení živočišných druhů uvedených v příloze II písm. a) směrnice Rady 92/43/EHS**⁴¹, v chráněné lokalitě ve smyslu čl. 6 odst. 2 **uvedené směrnice** [...] ⁴², je-li toto poškození **nebo rušení** významné. **Stanovištěm v chráněné lokalitě se rozumí jakékoli stanoviště druhů, pro které je určitá oblast označena jako zvláště chráněná oblast v souladu s čl. 4 odst. 1 nebo 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES**⁴³, či jakékoli přírodní stanoviště nebo stanoviště druhů, pro které je určitá lokalita označena jako zvláštní oblast ochrany v souladu s čl. 4 odst. 4 směrnice Rady 92/43/EHS nebo pro které je lokalita uvedena na seznamu lokalit významných pro Společenství v souladu s čl. 4 odst. 2 směrnice Rady 92/43/EHS;

³⁹ Nařízení Rady (ES) č. 338/97 ze dne 9. prosince 1996 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi (Úř. věst. L 61, 3.3.1997, s. 1).

⁴⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 995/2010 ze dne 20. října 2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky (Úř. věst. L 295, 12.11.2010, s. 23–34).

⁴¹ **Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7).**

⁴² [...]

⁴³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7).

- p) **dovoz na území Unie, uvádění na trh, držení, šlechtění, přeprava, používání, výměna, povolování rozmnožování, pěstování nebo chov, uvolňování do životního prostředí nebo šíření invazních nepůvodních druhů s významem pro Unii, pokud:**
- i) toto jednání porušuje omezení stanovená v čl. 7 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014⁴⁴ [...] a **způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob nebo podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách;**
 - ii) toto jednání porušuje podmínku povolení vydaného podle článku 8 nebo oprávnění uděleného podle článku 9 nařízení (EU) č. 1143/2014 a způsobuje nebo může způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob, podstatné zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo podstatnou škodu na živočiších či rostlinách;
- q) výroba, uvádění na trh, dovoz, vývoz [...] **nebo** používání [...] látek poškozujících ozonovou vrstvu, jak jsou definovány v čl. 3 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009⁴⁵, nebo **výroba, uvádění na trh, dovoz či vývoz výrobků a zařízení, jež tyto látky obsahují nebo jsou na nich závislé; [Pokud bude dříve než tato směrnice přijato nařízení o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o zrušení nařízení (ES) č. 1005/2009, nahradí se písmeno q) trestným činem spadajícím do oblasti působnosti uvedeného nařízení.]**

⁴⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů (Úř. věst. L 317, 4.11.2014, s. 35).

⁴⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 ze dne 16. září 2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu (Úř. věst. L 286, 31.10.2009, s. 1–30).

- r) [...] výroba, uvádění na trh, dovoz, [...]používání [...]nebo uvolňování fluorovaných skleníkových plynů, jak jsou definovány v čl. 2 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 517/2014⁴⁶, nebo **uvádění na trh či dovoz** výrobků a zařízení, jež tyto plyny obsahují nebo jsou na nich závislé. *[Pokud bude dříve než tato směrnice přijato nařízení o fluorovaných skleníkových plynech, o změně směrnice 2019/1937 a o zrušení nařízení č. 517/2014, nahradí se písmeno r) trestným činem spadajícím do oblasti působnosti uvedeného nařízení.]*

3. [...] Členské státy zajistí, aby jednání uvedená v odst. 2 [...] písm. a), b), c), **ca**), [...] e), f), h), **ia**), j), k), **l**), m), n), **o**), [...] q) a r) rovněž představovala trestný čin, pokud byla spáchána přinejmenším z hrubé nedbalosti.

4. [...] **Pro účely posouzení toho**, zda je škoda / zhoršení nebo možná škoda / možné zhoršení podstatné [...] **ve smyslu** čl. 2 [...] písm. a) až **d**), písm. e) bodu **ii**), písm. i), **ia**), j), k) a písm. p) **bodů i) a ii)**, se v relevantních případech zohlední jeden nebo více těchto prvků:

a) výchozí podmínky dotčeného životního prostředí;

b) zda se jedná o dlouhodobou, střednědobou nebo krátkodobou škodu či zhoršení;

[...]

c) [...] rozsah škody či zhoršení;

d) [...] vratnost škody či zhoršení.

⁴⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 517/2014 ze dne 16. dubna 2014 o fluorovaných skleníkových plynech a o zrušení nařízení (ES) č. 842/2006 (Úř. věst. L 150, 20.5.2014, s. 195–230).

5. [...] Pro účely posouzení toho, zda tato činnost může způsobit zhoršení kvality ovzduší, kvality půdy či kvality vody nebo škodu na živočiších či rostlinách [...] ve smyslu čl. 2 [...] písm. a) až d), písm. e) bodu ii), písm. i), ia), j), k) a písm. p) bodů i) a ii), se v relevantních případech zohlední jeden nebo více těchto prvků:

- a) jednání se týká činnosti, která je považována za rizikovou nebo nebezpečnou z **hlediska životního prostředí nebo lidského zdraví** a vyžaduje oprávnění, které nebylo získáno nebo jehož podmínky nebyly dodrženy;
- b) do jaké míry jsou překročeny hodnoty, parametry nebo limity stanovené v [...] **některém z aktů uvedených v odst. 1 písm. a) nebo b)** nebo v oprávnění vydaném pro danou činnost;
- c) zda je materiál nebo látka klasifikována jako nebezpečná nebo jinak označená za škodlivou pro životní prostředí nebo lidské zdraví.

6. [...] Pro účely posouzení toho, zda je množství zanedbatelné, či nikoli [...] ve smyslu čl. 2 [...] písm. e), i), f), l), m), n), se v relevantních případech zohlední jeden nebo více těchto prvků:

- a) počet položek, kterých se trestný čin týká;
- b) do jaké míry je překročena regulační prahová hodnota nebo jiný povinný parametr **stanovený v některém z aktů uvedených v odst. 1 písm. a) nebo b);**
- c) stav dotčených druhů živočichů nebo rostlin z hlediska ochrany;
- d) náklady na nápravy škod na životním prostředí, **dají-li se vyčíslit.**

Článek 4
Návod, pomoc a pokus

1. Členské státy zajistí, aby návod ke spáchání některého z trestných činů uvedených v čl. 3 odst. 2 [...], **který byl spáchán úmyslně**, a pomoc při něm bylo možné trestat jako trestný čin.
2. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby zajistily, že **úmyslný** pokus o spáchání některého z trestných činů uvedených v čl. 3 odst. 2 [...] písm. a), b), c), **ca**), [...] e), f), h), i), **ia**), j), k), m), n), p) bodě **i**) a ii), písm. q) a r) [...] je možné trestat jako trestný čin.

[Článek 5

Sankce ukládané fyzickým osobám

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby za trestné činy uvedené v člancích 3 a 4 bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující trestní sankce.
2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby za trestné činy uvedené v článku 3 bylo možné uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let, pokud způsobí nebo by mohly způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob.
3. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby za trestné činy uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. a) až j), n), q), r) bylo možné uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně šest let.
4. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby za trestné činy uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. k), l), m), o), p) bylo možné uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři roky.

5. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby se na fyzické osoby, jež spáchaly trestné činy uvedené v člancích 3 a 4, vztahovaly další sankce nebo opatření, mezi něž patří:
- a) povinnost ve stanovené lhůtě obnovit původní stav dotčeného životního prostředí;
 - b) pokuty;
 - c) dočasný či trvalý zákaz přístupu k veřejnému financování, včetně nabídkových řízení, grantů a koncesí;
 - d) zákaz řídit provozovny typu užitého ke spáchání trestného činu;
 - e) odejmutí povolení a oprávnění k výkonu činností, které vedly ke spáchání trestného činu;
 - f) dočasný zákaz ucházet se o volenou nebo veřejnou funkci;
 - g) vnitrostátní nebo celounijní zveřejnění soudního rozhodnutí o odsouzení nebo uplatněných sankcí či opatření.

Článek 6

Odpovědnost právnických osob

1. Členské státy zajistí, aby právnické osoby mohly být činěny odpovědnými za trestné činy uvedené v člancích 3 a 4, kterých se v jejich prospěch dopustí jakákoli osoba, jež v právnické osobě působí ve vedoucím postavení, jednající samostatně nebo jako člen orgánu této právnické osoby na základě:
- a) oprávnění zastupovat tuto právnickou osobu;

- b) pravomoci přijímat rozhodnutí jménem této právnické osoby;
 - c) pravomoci vykonávat kontrolu v rámci této právnické osoby.
2. Členské státy rovněž zajistí, aby právnické osoby mohly být činěny odpovědnými v případě, kdy nedostatek dohledu nebo kontroly ze strany osoby uvedené v odstavci 1 umožnil spáchání trestného činu uvedeného v člancích 3 a 4 ve prospěch právnické osoby osobou jí podřízenou.
3. Odpovědnost právnických osob podle odstavců 1 a 2 nevylučuje vedení trestního řízení proti fyzickým osobám, které jsou pachateli, návodci či pomocníky u trestných činů uvedených v člancích 3 a 4.

Článek 7

Sankce ukládané právnickým osobám

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby právnickým osobám, které byly shledány odpovědnými za trestný čin podle čl. 6 odst. 1, bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující sankce.
2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby sankce nebo opatření ukládaná právnickým osobám odpovědným podle čl. 6 odst. 1 za trestné činy uvedené v člancích 3 a 4 zahrnovaly:
- a) pokuty trestní nebo jiné povahy;
 - b) povinnost ve stanovené lhůtě obnovit původní stav dotčeného životního prostředí;
 - c) zbavení oprávnění pobírat veřejné výhody nebo podpory;
 - d) dočasný zákaz přístupu k veřejnému financování, včetně nabídkových řízení, grantů a koncesí;

- e) dočasný nebo trvalý zákaz provozování obchodní činnosti;
- f) odejmutí povolení a oprávnění k výkonu činností, které vedly ke spáchání trestného činu;
- g) uložení soudního dohledu;
- h) zrušení rozhodnutím soudu;
- i) dočasné nebo trvalé uzavření provozoven užitých pro spáchání trestného činu;
- j) povinnost společností zavést systémy náležité péče s cílem zlepšit dodržování norem v oblasti životního prostředí;
- k) zveřejnění soudního rozhodnutí o odsouzení nebo uplatněných sankcí či opatření.

3. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby právníckým osobám, které byly shledány odpovědnými za trestný čin podle čl. 6 odst. 2, bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující sankce a opatření.
4. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby za trestné činy uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. a) až j), n), q), r) bylo možné uložit pokuty, jejichž horní hranice nesmí být nižší než 5 % celkového celosvětového obratu právnícké osoby [/podniku] za hospodářský rok předcházející rozhodnutí o uložení pokuty.
5. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby za trestné činy uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. k), l), m), o), p) bylo možné uložit pokuty, jejichž horní hranice nesmí být nižší než 3 % celkového celosvětového obratu právnícké osoby [/podniku] za hospodářský rok předcházející rozhodnutí o uložení pokuty.

6. Členské státy přijmou opatření k zajištění toho, aby byly při rozhodování o přiměřené výši pokuty podle odstavce 1 zohledněny nezákonné zisky plynoucí z trestného činu a roční obrát právnické osoby.

Článek 8

Přitěžující okolnosti

Pokud níže uvedené okolnosti nejsou již součástí zakládajících znaků trestných činů uvedených v článku 3, přijmou členské státy nezbytná opatření k zajištění toho, aby v souvislosti s příslušnými trestnými činy uvedenými v člácích 3 a 4 mohly být za přitěžující okolnosti považovány tyto okolnosti:

- a) trestný čin způsobil smrt nebo těžkou újmu na zdraví osob;
- b) trestný čin způsobil zničení nebo nevratnou či dlouhodobou podstatnou škodu na ekosystému;
- c) trestný čin byl spáchán v rámci zločinného spolčení ve smyslu rámcového rozhodnutí Rady 2008/841/SVV⁴⁷;
- d) trestný čin zahrnoval použití falešných nebo padělaných dokladů;
- e) trestný čin byl spáchán veřejným činitelem při výkonu jeho povinností;
- f) pachatel se dopustil podobných dřívějších porušení právních předpisů v oblasti životního prostředí;
- g) trestný čin přímo či nepřímo vedl nebo měl vést k podstatným finančním výhodám či k vyhnutí se podstatným výdajům;

⁴⁷ Rámcové rozhodnutí Rady 2008/841/SVV ze dne 24. října 2008 o boji proti organizované trestné činnosti (Úř. věst. L 300/42).

- h) jednání pachatele zakládá odpovědnost za škody na životním prostředí, ale pachatel neplní svou povinnost přijmout nápravná opatření podle článku 6 směrnice 2004/35/ES⁴⁸;
- i) pachatel neposkytne součinnost kontrolním a jiným donucovacím orgánům, pokud to vyžadují právní předpisy;
- j) pachatel aktivně brání inspekci, celním kontrolám nebo vyšetřovacím činnostem nebo zastrašuje svědky nebo stěžovatele či zasahuje do jejich činnosti.

Článek 9

Polehčující okolnosti

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby v souvislosti s příslušnými trestnými činy uvedenými v článcích 3 a 4 mohly být za polehčující okolnosti považovány tyto okolnosti:

- a) pachatel uvede přírodu do původního stavu;
- b) pachatel poskytne správním nebo soudním orgánům informace, které by jiným způsobem získat nemohly a které jim pomáhají:
 - i) v identifikaci nebo soudním stíhání dalších pachatelů;
 - ii) k nalezení důkazů.

⁴⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí (Úř. věst. L 143, 30.4.2004, s. 56–75).

Článek 10
Zajištění a konfiskace

Členské státy přijmou nezbytná opatření k tomu, aby jejich příslušné orgány mohly v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU⁴⁹ podle potřeby zajistit nebo zkonfiskovat výnosy pocházející ze spáchání nebo z přispění ke spáchání trestných činů uvedených v této směrnici a nástroje, které byly použity nebo byly určeny k použití pro spáchání takových trestných činů nebo k přispění k jejich spáchání.

Článek 11
Promlčecí doby pro trestné činy

1. Ve vztahu k trestným činům uvedeným v člancích 3 a 4 přijmou členské státy nezbytná opatření ke stanovení promlčecí doby dostatečně dlouhé, počítáno od spáchání trestného činu, aby byly dané trestné činy účinně vyšetřovány a stíhány a aby bylo provedeno účinné soudní řízení a vydáno soudní rozhodnutí.
2. Členský stát přijme nezbytná opatření, aby umožnil vyšetřování, stíhání, soudní řízení a vydání soudního rozhodnutí ve vztahu k:
 - a) trestným činům uvedeným v člancích 3 a 4, za něž lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let, a to po dobu nejméně deseti let od okamžiku, kdy byl trestný čin spáchán, přičemž v rámci této doby lze za něj uložit trest;
 - b) trestným činům uvedeným v člancích 3 a 4, za něž lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně šest let, a to po dobu nejméně šesti let od okamžiku, kdy byl trestný čin spáchán, přičemž v rámci této doby lze za něj uložit trest;

⁴⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU ze dne 3. dubna 2014 o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii (Úř. věst. L 127, 29.4.2014, s. 39)

- c) trestným činům uvedeným v člancích 3 a 4, za něž lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři roky, a to po dobu nejméně čtyř let od okamžiku, kdy byl trestný čin spáchán, přičemž v rámci této doby lze za něj uložit trest.
3. Odchylně od odstavce 2 mohou členské státy stanovit promlčecí dobu kratší než deset let, nejméně však čtyři roky, za podmínky, že lze její běh v případě specifických jednání přerušit nebo zastavit.
4. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby umožnily výkon:
- a) trestu odnětí svobody v případě trestného činu, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let, uloženého na základě pravomocného odsouzení za trestný čin uvedený v člancích 3 a 4, a to po dobu nejméně deseti let ode dne pravomocného odsouzení;
- b) trestu odnětí svobody v případě trestného činu, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně šest let, uloženého na základě pravomocného odsouzení za trestný čin uvedený v člancích 3 a 4, a to po dobu nejméně šesti let ode dne pravomocného odsouzení;
- c) trestu odnětí svobody v případě trestného činu, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři roky, uloženého na základě pravomocného odsouzení za trestný čin uvedený v člancích 3 a 4, a to po dobu nejméně čtyř let ode dne pravomocného odsouzení.

Tyto doby mohou zahrnovat prodloužení promlčecí doby v důsledku jejího přerušení nebo zastavení.

Článek 12

Příslušnost

1. Každý členský stát přijme nezbytná opatření ke stanovení příslušnosti svých soudů pro trestné činy uvedené v člancích 3 a 4, pokud:
 - a) byl trestný čin spáchán zcela nebo zčásti na jeho území;
 - b) byl trestný čin spáchán na palubě lodi plující pod jeho vlajkou nebo na palubě v něm registrovaného letadla;
 - c) škoda či zhoršení vzniklo na jeho území;
 - d) pachatel je jeho státním příslušníkem nebo má v tomto státě obvyklé bydliště.
2. Členský stát informuje Komisi, rozhodne-li se rozšířit příslušnost svých soudů na trestné činy uvedené v člancích 3 a 4, které byly spáchány na území jiného členského státu, pokud:
 - a) je trestný čin spáchán ve prospěch právnické osoby usazené na jeho území;
 - b) je trestný čin spáchán proti osobě, která je jeho státním příslušníkem nebo má v tomto členském státě obvyklé bydliště;
 - c) trestný čin představuje vážné riziko pro životní prostředí na jeho území.

Spadá-li některý z trestných činů uvedených v člancích 3 a 4 do příslušnosti soudu více členských států, spolupracují tyto členské státy při určení, který členský stát povede trestní řízení. Je-li to vhodné a v souladu s článkem 12 rámcového rozhodnutí Rady 2009/948/SVV⁵⁰, předá se věc Eurojustu.

⁵⁰ Rámcové rozhodnutí Rady 2009/948/SVV ze dne 30. listopadu 2009 o předcházení kompetenčním sporům při výkonu pravomoci v trestním řízení a jejich řešení (Úř. věst. L 328, 15.12.2009, s. 42).

3. V případech uvedených v odst. 1 písm. c) a d) přijmou členské státy nezbytná opatření k zajištění toho, aby výkon jejich soudní příslušnosti nebyl vázán na splnění podmínky, že trestní stíhání může být zahájeno pouze na základě oznámení ze strany státu, na jehož území byl trestný čin spáchán.

Článek 13

Ochrana osob, které oznamují trestné činy proti životnímu prostředí nebo jsou nápomocny při vyšetřování

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby se na osoby oznamující trestné činy uvedené v člancích 3 a 4 této směrnice vztahovala ochrana poskytovaná podle směrnice (EU) 2019/1937.
2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby osobám, které oznamují trestné činy uvedené v člancích 3 a 4 této směrnice a poskytují důkazy nebo jinak spolupracují při vyšetřování a stíhání těchto trestných činů nebo rozhodování o nich, byla poskytnuta nezbytná podpora a pomoc v souvislosti s trestním řízením.

Článek 14

Práva dotčené veřejnosti účastnit se řízení

Členské státy zajistí, aby osoby z řad dotčené veřejnosti měly v souladu s vnitrostátním právním řádem příslušná práva účastnit se řízení týkajících se trestných činů uvedených v člancích 3 a 4, například jako účastník uplatňující občanskoprávní nároky.

Článek 15

Prevence

Členské státy přijmou vhodná opatření, například informační a osvětové kampaně a výzkumné a vzdělávací programy, s cílem omezit celkový počet trestných činů proti životnímu prostředí, zvyšovat povědomí veřejnosti a snížit riziko, že se obyvatelstvo stane obětí trestného činu proti životnímu prostředí. Ve vhodných případech jednají členské státy ve spolupráci s příslušnými zúčastněnými stranami.

Článek 16

Zdroje

Členské státy zajistí, aby vnitrostátní orgány, které odhalují, vyšetřují a stíhají trestné činy proti životnímu prostředí nebo o nich rozhodují, měly dostatečný počet kvalifikovaných pracovníků a dostatečné finanční, technické a technologické zdroje nezbytné pro účinný výkon svých funkcí souvisejících s prováděním této směrnice.

Článek 17

Odborná příprava

Aniž jsou dotčeny nezávislost soudů a rozdíly v organizaci soudnictví v rámci Unie, požádají členské státy subjekty odpovědné za odbornou přípravu soudců, státních zástupců, policejních a soudních zaměstnanců a zaměstnanců příslušných orgánů zapojených do trestního řízení a vyšetřování o poskytování pravidelné specializované odborné přípravy s ohledem na cíle této směrnice a odpovídající funkcím zapojených zaměstnanců a orgánů.

Článek 18
Prostředky vyšetřování

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby pro vyšetřování nebo stíhání trestných činů uvedených v článcích 3 a 4 byly rovněž k dispozici účinné vyšetřovací nástroje, jako jsou ty, kterých se využívá při vyšetřování případů organizované a jiné závažné trestné činnosti.

Článek 19
Koordinace a spolupráce mezi příslušnými orgány v rámci členského státu

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zavedení vhodných mechanismů koordinace a spolupráce na strategické a operační úrovni mezi všemi svými příslušnými orgány zapojenými do předcházení trestným činům proti životnímu prostředí a do boje proti nim. Tyto mechanismy se zaměří alespoň na:

- a) zajištění společných priorit a pochopení vztahu mezi prosazováním práva orgány činnými v trestním stíhání a správními orgány;
- b) výměnu informací pro strategické a operační účely;
- c) konzultace v rámci jednotlivých vyšetřování;
- d) výměnu osvědčených postupů;
- e) pomoc evropským sítím odborníků z praxe, kteří se zabývají otázkami souvisejícími s bojem proti trestným činům proti životnímu prostředí a souvisejícím porušováním právních předpisů

a mohou mít podobu specializovaných koordinačních subjektů, memorand o porozumění mezi příslušnými orgány, vnitrostátních sítí pro prosazování práva a společných vzdělávacích činností.

Článek 20

Vnitrostátní strategie

1. Do dne [Úřad pro publikace: vložte datum – do jednoho roku od vstupu této směrnice v platnost] členské státy vypracují, zveřejní a provedou vnitrostátní strategii boje proti trestným činům proti životnímu prostředí, která se zaměří přinejmenším na:
 - a) cíle a priority vnitrostátní politiky v této oblasti trestných činů;
 - b) úlohy a povinnosti všech příslušných orgánů zapojených do boje proti tomuto druhu trestného činu;
 - c) způsoby koordinace a spolupráce mezi příslušnými orgány;
 - d) použití správního a občanského práva k řešení porušení právních předpisů souvisejících s trestnými činy spadajícími do oblasti působnosti této směrnice;
 - e) potřebné zdroje a způsob podpory specializace odborníků v oblasti prosazování práva;
 - f) postupy a mechanismy pro pravidelné sledování a hodnocení dosažených výsledků;
 - g) pomoc ze strany evropských sítí, které se zabývají otázkami přímo souvisejícími s bojem proti trestným činům proti životnímu prostředí a souvisejícím porušováním právních předpisů.
2. Členské státy zajistí, aby strategie byla v pravidelných intervalech ne delších než 5 let přezkoumávána a aktualizována na základě přístupu založeného na analýze rizik s cílem zohlednit příslušný vývoj a trendy a související hrozby týkající se trestné činnosti proti životnímu prostředí.

Článek 21

Shromažďování údajů a statistika

1. Členské státy shromažďují statistické údaje za účelem sledování účinnosti svých systémů pro boj proti trestným činům proti životnímu prostředí.
2. Statistické údaje uvedené v odstavci 1 zahrnují alespoň:
 - a) počet oznámených případů trestné činnosti proti životnímu prostředí;
 - b) počet vyšetřených případů trestné činnosti proti životnímu prostředí;
 - c) průměrnou délku vyšetřování trestných činů proti životnímu prostředí;
 - d) počet odsouzení za trestnou činnost proti životnímu prostředí;
 - e) počet fyzických osob odsouzených a sankcionovaných za trestnou činnost proti životnímu prostředí;
 - f) počet právnických osob, jimž byly uloženy sankce za trestnou činnost proti životnímu prostředí nebo za rovnocenné trestné činy;
 - g) počet případů trestné činnosti proti životnímu prostředí, které soud zamítl;
 - h) druhy a výše sankcí uložených za trestnou činnost proti životnímu prostředí, včetně rozčlenění dle kategorií trestných činů proti životnímu prostředí podle článku 3.
3. Členské státy zajistí, aby byl komplexní přehled jejich statistiky pravidelně zveřejňován.
4. Členské státy předávají každoročně Komisi statistické údaje uvedené v odstavci 2 ve standardním formátu stanoveném v souladu s článkem 22.
5. Komise pravidelně zveřejňuje zprávu založenou na statistických údajích předaných členskými státy. Zpráva se poprvé zveřejní tři roky po stanovení standardního formátu uvedeného v článku 22.

Článek 22

Prováděcí pravomoci

1. Komisi je svěřena pravomoc přijímat prováděcí akty, kterými se stanoví standardní formát pro předávání údajů uvedený v čl. 21 odst. 4. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 23 odst. 2.
2. Pro účely předávání statistických údajů obsahuje standardní formát tyto náležitosti:
 - a) společnou klasifikaci trestných činů proti životnímu prostředí;
 - b) společnou shodu ohledně početních jednotek;
 - c) společnou shodu ohledně jednotlivých fází řízení (vyšetřování, stíhání, soudní řízení) týkajících se trestné činnosti proti životnímu prostředí;
 - d) společný formát pro podávání zpráv.

Článek 23

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen výbor. Uvedený výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. Je-li odkazováno se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.
3. Pokud výbor nevydá žádné stanovisko, Komise navrhaný prováděcí akt nepřijme a použije se čl. 5 odst. 4 třetí pododstavec nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 24

Provedení ve vnitrostátním právu

1. Členské státy přijmou právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do dne [Úřad pro publikace: vložte datum – 18 měsíců po vstupu této směrnice v platnost]. Neprodleně o nich uvědomí Komisi. Způsob odkazu si stanoví členské státy.
2. Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátního práva, která přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 25

Hodnocení a podávání zpráv

1. Komise do dne [Úřad pro publikace: vložte datum – dva roky po uplynutí lhůty pro provedení] předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu, v níž posoudí, do jaké míry členské státy přijaly opatření nezbytná pro dosažení souladu s touto směrnicí. Členské státy poskytnou Komisi veškeré informace nezbytné k vypracování uvedené zprávy.
2. Každé dva roky ode dne [Úřad pro publikace: vložte datum – jeden rok po uplynutí lhůty pro provedení] zašlou členské státy Komisi do tří měsíců zprávu obsahující shrnutí o provádění a opatřeních přijatých v souladu s články 15 až 17, 19 a 20.

3. Do dne [Úřad pro publikace: vložte datum – pět let po uplynutí lhůty pro provedení] Komise provede hodnocení dopadu této směrnice a předloží zprávu Evropskému parlamentu a Radě. Členské státy poskytnou Komisi veškeré informace nezbytné k vypracování uvedené zprávy.

Článek 26

Zrušení směrnice 2008/99/ES

Směrnice 2008/99/ES se v členských státech vázaných touto směrnicí nahrazuje, aniž jsou dotčeny povinnosti dotčených členských států související s lhůtami pro provedení této směrnice ve vnitrostátním právu. Pokud jde o členské státy, jež jsou vázány touto směrnicí, odkazy na směrnici 2008/99/ES se považují za odkazy na tuto směrnici. Pokud jde o členské státy, jež touto směrnicí vázány nejsou, jsou i nadále vázány směrnicí 2008/98/ES.

Článek 27⁵¹

Uplatňování směrnice 2005/35/ES

Směrnice 2009/123/ES se v členských státech [...] vázaných touto směrnicí [...] nahrazuje, aniž jsou dotčeny povinnosti příslušných členských států související se lhůtami pro provedení této směrnice ve vnitrostátním právu. Pokud jde o členské státy, jež jsou vázány touto směrnicí, odkazy na směrnici 2009/123/ES se považují za odkazy na tuto směrnici. Pokud jde o členské státy, jež touto směrnicí vázány nejsou, jsou i nadále vázány směrnicí 2009/123/ES ve znění směrnice 2005/35/ES.

⁵¹ Toto revidované znění článku 27 navrhuje předsednictví ve spolupráci s právní službou Rady. Není součástí částečného obecného přístupu.

Článek 28

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 29

Určení

Tato směrnice je určena členskými státy v souladu se Smlouvami.

V Bruselu dne

Za Evropský parlament
předseda / předsedkyně

Za Radu
předseda / předsedkyně]